

NAPREJ

Glasiilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Sklep strankinega kongresa.

(Resolucija o političnem in gospodarskem položaju.)

»Arbeiter Zeitung« je ob priliki kongresa avstrijske socialistične stranke 15. t. m. objavila pod navedenim naslovom sledeči uvodnik: Dogovor, ki ga je sklenila krščansko - socialna - velenemška vlada z veliko in malo antanto v Ženevi, ogroža neodvisnost republike. Ta dogovor postavlja naše celokupno državno gospodarstvo pod diktaturo generalnega komisarja zveze narodov, t. j. antante in pod nadzorstvo kontrolne komisije, t. j. pod vlado Italije in Češkoslovaške. Povzroča torej resno nevarnost, da bo republika popolnoma podvržena vladnemu sistemu velike in male antante. naše narodno gospodarstvo pa izročeno na milost in nemilost diktaturi antantnega kapitala.

Nemško - avstrijska buržoazija hoče izdati nacionalno svobodo našega ljudstva, da utrdi in izpopolni svojo razredno oblast. Meščanska vlada, krita od generalnega komisarja zveze narodov in oproščena parlamentarne kontrole, naj radi industrijske krize obubožani delavski razred oropa vseh pridobitev, da upostavi končno znova neomejeno gospodstvo buržoazije. Tuje gospodstvo antantne buržoazije nad našo deželo naj omogoči upostavitve neomejene razredne oblasti domače buržoazije.

Nasproti tem grozečim nevarnostim je naša prva in glavna naloga, da naučimo spoznati naše široke ljudske mase vso velikost nevarnosti tujega gospodstva, da zbudimo in utrdimo v ljudstvu moralne sile, ki edine lahko preprečijo nevarnosti tujega gospodstva in omogočijo ozdravitev republike iz lastne volje in moči.

MAKSIM GORKIJ:

Težki dnevi Rusije.

Tatvina raste, tatovi se množijo, nepošteni ljudje se dajo podkupovati prav tako okretno, kakor so delali uradniki v času carske vlade. Temne osebnosti, zbirajoči se okrog Smolnega, poskušajo prevariti prepadenega državljana. Grobost »namestnikov ljudskih komisarjev« izziva »dovod stoka, in ta je opravičen. Vsakovrstna drobna svojat nastopa napram državljanu kakor napram premaganemu, to se pravi prav tako, kakor je napram njemu nastopala carska policija. Nad vsakim kriče, kriče kakor prodajalci žemelj v Konotopu ali Čuhlovu. Vse to se godi v imenu »proletariata« in v imenu »socialne revolucije« vse to je pa zmaga zverske morale, izbruh tistega aziatstva, ki gnije v nas.

Kje in v čem se izraža tisti »idealizem ruskega delavca«, o katerem je tako pohvalno pisal Kautsky?

Kje in kako se vtelesuje socialna moralna — »nova moralna«?

Strankin kongres sklene, onemogočiti z vsemi namenu primernimi sredstvi izvedbo ženevskega dogovora. V ta namen sklene strankin kongres:

1. Socialno - demokratični poslanci in zvezni svetniki morajo vztrajati v najostrejši opoziciji proti ženevskemu dogovoru in meščanski vladi, ki ga je sklenila.

2. Strankin kongres naj nemudoma organizira velikopotezno akcijo mas, ki naj se prične z velikimi shodi v celi državi.

3. Ker bo morala biti nadaljna izbira bojnih sredstev odvisna od moralnih energij, ki jih bo mogla zbuditi naša propaganda; od določne oblike predlogov o finančnem reformnem programu in polnomoči, ki jih bo treba podeliti vladi, po katerih bo ženevski dogovor šele dobil svojo določno vsebino in končno od internacionalnega položaja, v katerem se bo naš boj razvijal, in ker bo stranka mogoče prisiljena v nadaljnem boju k dalekosežnim sklepom, ki jih strankino vodstvo samo ne bo moglo skleniti, se mora iz srede strankinega kongresa izvoliti strankin svet, katerega naj v potrebnem slučaju skliče strankino načelstvo, da bo določil načela nadaljnega vodstva boja.

4. S tem, da se socialna demokracija na ta način loti organizacije nacionalnega odpora proti tujemu gospodstvu, si je v svesti, da more in sme voditi ta boj za pravico narodne samoodločbe samo v okviru in samo z dejansko pomočjo mednarodne skupnosti proletarcev vseh dežel. Postavljamo se v bran tujemu gospodstvu antantne buržoazije; zavedamo se enotnosti

Pričakujem da se oglasi kateri izmed »realnih politikov« porogljivo o vsem, kar sem navedel:

»Kaj hočete? To je socialna revolucija!«

Ne! — V tem izbruhu živalskih instinktov ne vidim jasno izraženih elementov socialne revolucije. To je ruska zmeda brez socialistov po duhu, brez sodelovanja socialistične psihologije.

Revolucija se pogloblja...

Neutrudljiva demagogija ljudi, ki »poglobljajo« revolucijo, prinaša sadove, ki uničujejo najzavednejše in najkulturnejše predstavnike interesov delavskega interesa.

Po tovarnah in delavnicah se polagoma že pričinja hud boj navadnih delavcev s kvalificiranimi delavci. Dninarji že trdijo, da so ključavničarji, strugarji, kovinarji itd.

Revolucija se vztrajno pogloblja na slavo ljudi, ki delajo eksperiment na živem telesu delavnega ljudstva.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Cek. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo, Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

v tem boju s proletariatom antantnih dežel. Strankin kongres naroča radi tega strankinemu načelstvu da nemudoma stopi v zvezo z internacionalnimi organizacijami proletariata in z delavskimi strankami Anglije, Francije, Italije in Češkoslovaške, jih pouči o nevarnostih, ki pretijo delavskemu razredu naše dežele in doseže njih pomoč. Prepričani smo, da bodo naši razredni sodrugi v zmagovitih deželah zastavili ves svoj vpliv za to, da ne bo zlorabljena kreditna pomoč Avstriji v svrhu, podvreči našo republiko pod oblast njihove buržoazije in gospodarska sila njih držav v podporo protirevolucionarnim željam naše domače buržoazije.

Politične vesti.

+ Fotografija NSS, ki jo podaja »Jutro« z dne 17. t. m. je še precej točna. »Jutro« piše: »Te dni tudi likvidira NSS kot samostojna stranka. Po trdih in dobro prestanih bojih je bila ta stranka malone že na tem, da dokaže svojo življensko silo. Razpad prihaja sedaj od znotraj in to v pospešenem tempu. Voditelji NSS so izgubili vero v stranko, zaupanje v lastno moč. Četudi bi jim mogel v danih razmerah največ koristiti samostojen nastop, vendar so se voditelji odločili za komednejše stališče«. NSS se je namreč zvezala z dezertjerji iz JDS stranke, ker se je zbal bližajočih se ljubljanskih občinskih volitev. Tedaj bi se namreč natančno izkazalo, koliko pristašev imajo v Ljubljani.

+ »Slovenec« z dne 17. t. m. polemizira s »Slov. Narodom«, ki je ugotovil, da je sporazum med klerikalci, komunisti in dr. Peričem že gotov. »Slov. Narod« je »Pepe«, pravi »Slovenec«. Toda resnica

In delavci, ki razumejo tragiko trenutka, imajo velik strah za usodo revolucije.

»Bojim se — mi piše eden izmed njih — da ni več daleč čas, ko bodo mase, ki jih ne zadovoljuje boljševizem, prenehale upati v boljšo bodočnost, za vedno izgubile vero v socializem in obrnile svoje poglede nazaj k črnemu monarhizmu. Tedaj bo delo osvoboditve narodov ustavljeno za stoletje.

Mislím, da bo tako, kajti boljševizem ne izpolni želja nekulturnih mas, in zato ne vem, kaj naj mi, ki stojimo sredi teh mas, storimo, da vsaj ne bi ugasnila vera v socializem in v boljše življenje na zemlji«...

»Položaj le količkaj izobraženega delavca sredi razburkanih mas postaja podooben tujcu, ki stoji osamljen med svojimi,« mi piše drugi.

Vse bolj pogostoma slišimo te tožbe, ki napovedujejo možnost globokega razkola v krilu delavnega ljudstva. Drugi delavci pa pravijo in mi pišejo:

je pa vendarle, kar je ugotovil »Slov. Narod«, kajti ne šepetajo zastoni o omenjenem sporazumu že vrabci na strehah. Zakaj pa se n. pr. niso izrekli klerikalci in komunisti za predvolitve, kakor smo jih predlagali? Mi smo se izrekli za samostojen nastop ker smo načeloma proti vsakim kompromisom. Zaradi tega smo tudi obsodili bivše socialistične svetnike v ljubljanskem občinskem svetu, ker so sklenili koalicijo z meščanskimi strankami ter postali na ta način slepo orodje v rokah koalirane gospode. »Delavske Novice« so 5. t. m. predlagale — »enotno proletarsko fronto«, ki bi jo tvorile »izrazito« proletarske skupine. Toda ta »enotna proletarska fronta« je le pesek v oči nezavednemu ljudstvu, neglede, da si komunisti sami ne znajo predstavljati »enotne fronte«, čeprav so navedli komunalni program, ki naj bi omogočil »enotno fronto«. Mi smo predlagali predvolitve, ki bi izkazale vsaki stranki gotovo število glasov, na podlagi katerih bi sestavili enotno listo in z njo nastopili pri občinskih volitvah. Prednost teh predvolitev leži v veliki praktičnosti in pa v dejstvu, da ni nobena stranka z njimi vezana. To se reče, vsaka stranka bi nastopila v tem slučaju popolnoma samostojno. Tega pa se boje vse stranke s komunistično vred, čeprav pišejo v »Delavskih Novicah«, da so proti vsem meščanskim strankam. Pakt s klerikalci in z dr. Peričem je dejstvo!

+ V Zagrebu se je vršil 15. t. m. protestni shod železniških in poštinih uslužbencev. Na shodu so naglašali uradniki, da prejemajo z 20 službenimi leti v najvišji kategoriji manjšo plačo, kakor najmlajša pomožna moč v zasebnem podjetju. Uslužbenci so sklenili, da so zadnjikrat zborovali o svojem gmotnem položaju ter da bodo prihodnjič prešli k dejanjem. Kakšna naj bi bila ta dejanja, pa najbrž ne vedo, kajti manjka jim razredna zavest. V resnici se jim lahko smeje vsak ročni delavec, ki je organiziran. Njemu namreč ni potreba prosjačiti kakor to delajo gospodje državni uslužbenci, ki jih tepe nemila usoda.

+ Kongres zemljoradniške stranke se bo vršil v Banja Luki od 27. do 29. t. m.

+ O aferi našega vojnega ministra, o kateri smo poročali pred dnevi, so pričeli sedaj pisati tudi dunajski časopisi. Gre za milijonsko provizijo na račun naše države, o kateri pa je bilo vojno ministristvo natančno poučeno.

»Morali bi se veseliti, sodrug. Proletariat je zmagal.«

Ničesar ni, da bi se človek veselil. Proletariat ni premagal ničesar in nikogar. Kakor ni bil sam premagan, ko ga je policija držala za vrat, tako tudi sedaj, ko je on pograbil buržoazijo za vrat, ni buržoazija premagana. Idej ne premagujemo z metodami telesnega nasilstva. Zmagovalci so navadno velikodušni — nemara iz utrujenosti — proletariat ni velikodušen, kar kažejo slučajji S. V. Paninova, Boldireva, Konovalova, Bernackega, Kartasheva, Dolgorukega in drugih, vrženih iz neznanih vzrokov v ječe.

Poleg omenjenih strada po ječah na tisoče — da, na tisoče — delavcev in vojakov.

Ne, proletariat ni ne velikodušen ne pravičen, tod revolucija bi bila morala okrepčati možnost pravičnosti v deželi.

Proletariat ni zmagal. Po vsej deželi divja meščanska vojna, na stotisoče ljudi se vzajemno ubija. Blazni v »Pravdi« šepetajo: »Bij buržojo, bij Kaledince!« Toda buržoja in Kaledinci — saj to so vedno

+ V Belgradu je izdala nacionalistična mladina proglas, v katerem poziva svoje člane na takojšnjo mobilizacijo. Jugoslovanski fašisti hočejo tedaj v vseh ozirih posnemati svoje laške bratce!

+ Ministrski svet je odbil prošnje nekaterih podjetnikov, ki so prosili za zidanje tovarnen v Belgradu. Podjetniki smejo zidati tovarne v oddaljenosti 20 km od mesta, kajti režimovci se bojijo delavstva v mestu. Imajo pa zares slabo vest!

+ Grške čete požigajo na svojem uniku iz Tracije vasi in mesta. Grška armada, broječa okoli 50.000 mož, se umika brez vsake discipline.

+ V Lucernu se bo vršila mednarodna železniška konferenca od 12. do 14. novembra.

+ Kongres avstrijske socialistične stranke. Ženevski dogovor pomeni za Avstrijo — če se izvede — izgubo državne samostojnosti. Avstrijska socialno-demokratska stranka se je tega od vsega začetka zavedala, strankino vodstvo samo pa ni moglo odločiti organiziranega odpora proti ženevski konvenciji. Sklicaia je strankin kongres, ki je pričel s posvetovanji v nedeljo dopoldne. Uvodni nagovor je imel sodrug Seitz, ki je povdaril, da je dospela avstrijska republika v svojem razvoju na križišče. Doslej se je ravnala vsaka avstrijska vlada po programu: prenašati st. germainsko pogodbo, varovati strogo nevtralnost in čuvati revolucionarne pridobitve, sedanja krščansko-socialna-velenemška vlada pa je začela drugače. Pokazati hoče svetu, da je avstrijsko vprašanje evropski problem. Dosegla je, da se je začel svet bolj brigati za Avstrijo, a posledice tega zanimanja se kažejo v tem, da pride Avstrija pod mednarodno kontrolo da bo zgubila svobodo itd., ker se svet boji, da postane Avstrija gorišče nemirov v Evropi. — Dve leti krščansko-socialne vlade sta pritirali Avstrijo na rob propada, vladino izgubljeno avtoriteto naj sedaj upostavi internacionalni komisar. Vendar pa živi še delavstvo in njegove strokovne ter soc.-demokratske organizacije, ki so pripravljene, braniti svobodo in delavske pravice. Kongres teh organiziranih mas naj preizkusi, ako je mogoče dobiti nekaj sto milijonov zlatih kron za dodatek, ki je potreben, dokler ne bo državno gospodarstvo uravnoteženo na podlagi novega finančnega programa. Dalje naj kongres dožene, kako naj se ženevski dogovor odkloni, ne da bi odklonitev povzročila novo padanje vred-

isti vojaki-kmetje, vojaki-delavci. Njih ubijajo, oni pa streljajo na rdeče garde.

Če bi se meščanska vojna omejila na to, da bi Lenin pograbil Miljukova za malomeščanske lase in Miljukov stikal mogočne Leninove kodre: »Prosim, tepite se gospodje!«

Toda gospodje se ne tepo, ampak tepe se ljudstvo in nikakor se ne more pričakovati, da se ta pretep kmalu konča. Ne more te potolažiti, če vidiš, kako gnijejo zdrave sile dežele in se vzajemno uničujejo. Toda po ulicah hodi na tisoče ljudi in kriče, kakor da se norčujejo sami iz sebe: »Živijo mir!«

Polastiti se bank? To bi bilo koristno, če bi bilo v bankah kruha, s katerim bi bilo mogoče ljudstvo do siteda nakrmiti. Toda kruha ni v bankah, otroci stradajo od dne do dne in pešajo, in silno se širi umrljivost med njimi.

Meščanska vojna je do dobrega razdejala železniški promet — tudi če bi kmetje dali žita bi trajalo silno dolgo, preden bi ga pripeljali.

nosti krone in naj poda poslancem smer-nice, po katerih se imajo ravnati v parlamentu glede ženevske konvencije. Koncem svojega referata je sodr. Seitz pozdravil tuje goste. — Sodr. Otto Bauer je po svojem izčrpnem in obširnem referatu o političnem in gospodarskem položaju predlagal resolucijo, ki je bila sprejeta in jo objavljamo v celoti na uvodnem mestu.

Dnevne vesti.

Iz kurilnice južne železnice nam pišejo: ker se bližajo volitve, so se zmedeni komunisti vrgli na agitacijo; s prav posebno vnemo pa so se spravili med nami na delo, da pomagamo padli veličini zopet na poslanski stolec. Izvedli so volitve zaupnikov, ker so pa med nami še ljudje z zdravimi možgani, so proti temu protestirali. Komunisti tudi niso ostali mirni, pa so pisali v »Del. novice«. Napadli so na pr. s. strojevodjo Grila, da je eksponent Krekičevega patriotičnega »Saveza«, pa da je hotel volitve zaupnikov razveljaviti, češ, da so nezakonite in da je ostal osamljen, čeprav je pobiral podpise. Pisec članka v »Del. novicah« trdi tudi, da so se nahajali na poli s podpisimi tudi ti-le stavki: Prosimo obratno ravnateljstvo, da teh zaupnikov ne prizna, ker ne obstoja noben zakon, po katerem bi bilo dovoljeno, vršiti volitve zaupnikov. To delajo le gotove neodgovorne osebe; zahtevamo, da se prizna kot zaupnika edino zastopnika »Saveza jug. železničarja« itd. Resnici na ljubo moramo povedati, da so volitve v obliki, kakor jih je izvedel g. bivši poslanec po navetu diplomatov na Turjaškem trgu, neveljavne. Zakon o zaščiti delavcev govori samo o volitvah zaupnikov, ki jih volijo pom. osebe zase in nameščenci zase. Na zakon o zaščiti delavcev pa so se sklicevali gospodje, ki so volitve izvedli. Drugič ni nihče prosil obratn. ravnateljstva, naj izvoljenih zaupnikov ne prizna, temveč z vsem povdankom smo izjavili, da odklanjamo zastopstvo teh ljudi in da priznamo samo zastopstvo »Saveza«, dokler ne bo ukrenjeno drugače. Po še veljavnih predpisih južne železnice obstoja namreč naredba, ko kateri ima osobje pravico do personalne komisije. Komur je mar za blagor z letno plačo nastavljenega strojnega osobja, naj se ravnajo po tej naredbi in naj ne sili v nekaj, kar za to osobje ne obstoja. Tudi gg. komunisti priznavajo to in radi tega tudi dvomijo o

Najbolj pa me preseneča in plaši to, da ne prinaša revolucija nobenih znakov duševnega preporoda ljudstva, da ne napravi ljudi poštenjših, da jih ni naučila ceniti sebe bolj ali pa razumeti moralno vrednost dela.

Vidimo pač ljudi, ki se napihujejo, spominjajoči na borilca v cirkusu, katere-mu se je posrečilo uspešno položiti nasprotnika »na obe pleči«. O teh ljudeh je odveč govoriti. Ali splošno ni v masi opaziti, da bi revolucija oživljala socialno čutenje ljudi. Človek ceni samega sebe prav tako brutalna kakor stara, toda na zunaj sveta ne izginjajo. »Nova vlada« je prav tako brutalna, kakor stara toda na zunaj je še slabše vzgojena. Po sedanjih uradih kriče in teptajo z nogami prav tako, kakor so teptali in kričali prej. Dajo se podkupovati, prav tako, kakor so se dali podkupovati prej. In na kupe gonijo ljudi v ječe. Doslej ni izginito nič starega in mi-zernega.

Slabo znamenje je to. Dokazuje, da se je izvršila le premaknitev telesne sile.

pravilnosti svojih volitev, ko pravijo, da so volitve veljavne že radi teh predpisov. Da, volitve po predpisih južne železnice bi bile pravilne! — Dopisnik trdi, da je s. Gril tolmačil zakon tako, da nameščenci niso nastavljeni in da imajo pravico voliti zaupnike samo delavci. — Zakon o zaščiti delavcev pravi vendar popolnoma jasno, da ima pravico do volitev zaupnikov pomožno osebje, v obratih pa, kjer se nahaja več nego 10 nameščencev, tudi ti do enega zaupnika. — Končno trditev, da je ostal eksponent »Saveza« osamljen, ovrže dejstvo, da so priznali tudi maloštevilni pristaši gg. komunistov s pismeno izjavo, da priznavajo samo zaupnika »Saveza jugosl. železničara.«

Upravništvu »Zarje«. Prejeli smo: Poslali ste mi vaš list št. 20 in že četrto položnico, s katero naj bi vam poslal svoje težko prislužene krajcarje. Ko sem prejel prvo položnico, sem vam povedal svoje mnenje v »Napreju«, kar vam pa ne zadostuje. Svetujem vam, gg. pri »Zarji«, nikar se ne trudite, ker vse to stane denar, ta denar pa so žulji nezavednih proletarcev. Ako vam je mar blagor proletariata, ne razdirajte, kar drugi s trudom ustvarjajo! — Meni pa prenehajte pošiljati vaš list. — **Janko Cvajnar,** Medvode.

Liubljana.

»O pionirjih internacionale aeterne« bo govoril s. Anton Podbevšek v soboto, 21. t. m. ob 8. zvečer dalje v veliki dvorani Mestnega doma. V svojem predavanju bo govoril o inozemskih umetnikih, potem pa tudi o naših. Govornik apelira zlasti na udeležbo dijaštva. Vstopnice se bodo dobivale pol ure pred pričetkom pri večerni blagajni. Vstopnina 3 Din za osebo.

Mestna ljudska kopel je od danes naprej zopet odprta. Enkratna uporaba uporaba kadne kopelji se je določila na 4 dinarje, prsna pa 2 dinarja.

Tedenski zdravstveni izkaz. V Ljubljani je bilo od 8. do 14. t. m. 24 porodov, od teh 3 mrtvorojeni. Smrtnih slučajev je bilo 18 (10 domačinov in 8 tujcev). Smrtni vzroki: jetika 3, možganska kap 2, srčna hiba 1, rak 3, drugi naravni smrtni vzroki 9. Prijavljena sta bila 2 slučaja davice in 1 slučaj trebušnega legarja.

ali ta premaknitev ni pospešila povzdige duševnih sil.

Smisel življenja in opravičenje vseh njegovih nizkosti počiva pa v razvoju vseh naših duševnih sil in sposobnosti.

»O tem je prezgodaj govoriti. Najprej moramo imeti moč v rokah.«

Ni ga hujšega strupa, kot je moč nad ljudmi. Misliti je treba na to, da nas ne bi moč zastrupila in napravila iz nas hujše ljudožrce od tistih, proti katerim smo se bojevali vse svoje življenje...

(Priobčujemo črtico znanega ruskega pisatelja Gorkija, ki nas v tej črtici podrobno informira o razmerah v sovjetski Rusiji. Pripominjamo, da imajo na Ruskem Gorkija zelo v čisljih, da ni tedaj pisal o razmerah v Rusiji sovražnik boljševizma. Čez noč narejena revolucija ne more nikoli biti dobra. Delavno ljudstvo se mora organizirati v vseh štirih organizacijah: v politični, strokovni, gospodarski in kulturni. In v teh organizacijah, ki prevzamejo sčasoma v roke državno krmilo, se mora izobraževati. Potem pa niso več mogoči različni kompromisi, temveč prav krepko stoji prva etapa človeške zgodovine, ki se bo pričela z zmago socializma. — **Obomba ured.**)

Promocija. Gospodična Marija Zalaznikova iz Ljubljane bo v sredo, dne 18. t. m. opoldne promovirana v veliki dvorani ljubljanske univerze za doktorico filozofije.

Celje.

Celje. Hud sovražnik socialistov je g. Leskoschek, bivši mesar, sedanji graščak in vojni milionar. Ta brezvestnež, ki nima nikakega človeškega čuta do svojega bližnjega, plačuje svoje delavce, ki mu opravljajo nezasluzeno posestvo, poleg slabe hrane z reci in piši 10 K na dan. Svoje delavce zmerja s psokami »ksindel«, »pakaš« itd. Njegov najboljši prijatelj Kürbisch ga rad hvali: »Der Leskoschek ist ein fesches Haus«. Sta pač dva enaka! Kürbischu mora delati na vrtu neka pridna, uboga delavka cel dan od jutra do večera samo za najemnino brez druge plače. Vkljub temu bi jo dični gospod rad spravil iz stanovanja, ker se njen mož ni pustil več izkoriščati in si je poiskal delo drugod. — Delavci, vsa ponižnost ne pomaga nič, organizirajte se! Le potom organizacije boste izsilili boljše razmere.

Abstinentno gibanje v Celju. Kakor je znano, je bilo v Celju ustanovljeno abstinentno društvo. 13. t. m. je predaval s. Šmid, ki bo predaval vsak teden o alkoholu in njegovem vplivu na npravstveno in gospodarsko življenje. Opozarjamo sodruge, da predavanja redno posečajo, ker je odbor sklenil, da bo vsakega člana izključil, ako bo trikrat manjkal brez zadostnega opravičila. — Delavci, delavke, posvetite se velikemu boju za trezno bodočnost! Vsa pojasnila dobite pri strokovnem tajništvu v Celju.

Maribor.

m Seja občinskega sveta se je nadaljevala v petek. S. Slanovec interpelira župana zavoljo hotela »Union«, ki ga je Ljubljanska kreditna banka zasedla in ga bo spremenila v zasebna stanovanja za svoje nameščence, s čimer je stanovanjska beda še povečana. Župan odgovori, da ni odgovorka, dokler ne izide novi Žerjavov stanovanjski pravilnik. — Mestno računovodstvo predlaga nov davek, uvoznino na vse blago, ki se uvozi v mestno področje. Predlog se je po dolgotrajni debati odkazal posebnemu odseku, da ga preštudira. — Mestni uslužbenci so prosili za povišanje prejemkov. Prošnja se odkaze odseku, da izdela tozadevne predloge. — V Linhartovi ulici se postavi nova plinaska svetilka, če bodo tamošnji hišni posestniki prevzeli polovico stroškov. — Plinarna trpi radi slabega omrežja, ki skozi njega plin uha, izgubo. Omrežje treba popraviti in izmenjati, zato se bo cena plina zvišala na 2 Din za kubičen meter, da se konzum poviša, pa bodo konzumenti dobili neke ugodnosti. Novi konzumenti bodo smeli 8 dni brezplačno kuhati s plinom, podjetjem, ki porabijo mesečno nad 2500 kub. m., se dovoli 10% popust. Na Dunaj se pošlje neki delovodja, da se izuči v popraviljanju plinomerov. Delavcem se ukine brezplačna dobava pol hleba kruha na dan, kakor so ga dobivali še iz vojnege časa. — Vodne pristojbine za Krčevino se izenačijo z mestnimi. Prošnja za popravilo državne realke se odklone, ker je to delo države. Podžupan Roglič predlaga, naj bi se dal Mestni kino zasebnikom v najem, ker je v I. polletju 1922 izkazal samo 7418 Din dobička. Župan ga potolaži, da je pričakovati v II. poll. več dohodkov. Odškodnino za nenastopane dopuste dobe magistratni uradniki le za 1. 1921 in 1922. Če izkažejo, da so za do-

pusť zaprosili, a ga iz službenih ozirov niso mogli nastopiti. Za izvoz fekalij se zviša pristojbina na 55 Din. Končno se sprejme še en davek od 50% na vse gostilniške in kavarniške račune. — Seja se nadaljuje prihodnji petek.

m Esperanski klub »Svobode« nadaljuje pouk v soboto ob pol 8. zvečer. Pridite točno in brezpogojno vsi, ki hočete tečaj nadalje obiskovati.

Zadnja »Volksštima« ni s krasnim uvodnikom kakor »Enakost« pozdravila imenitne staroveterinarske konference v Mariboru, temveč se je v dveh kolonah rajši znosila nad »Ljubljano« in našim poročevalcem, in ker se ji je še vedno premalo zdelo, je ponovila isto snov na 3. strani. Gospoda kaže s psovanjem na kolone, h kakšnemu delu se čuti poklicano. Ni čuda potem, da se ji odrekajo pošteni ljudje, kakor se je zgodilo celo na omenjeni klaverno izpadi konferenci! Položili jo bomo ad acta še mi, vendar se preje še enkrat temeljito pogovorimo. Za danes to-le: Ker inate še vedno tako predrzna čela, da pred javnostjo tajite resnico glede obračunov, pokrajinski centrali in glede onih 5000 K posojila okrožnemu tajništvu, vas pozivljamo, da dokažete z objavo dokumentov, da smo lagali. Obenem objavite tudi potrdilo centralnega odbora, da ste obračunali v Belgrad, in sicer tako, da bo razvidna vsota, dan izročitve in podpisu prejemnikov. Stvar je namreč silno zanimiva, ker je centralni odbor na celjski partijski konferenci izrečno povdarjal, da imajo poslanci kakor Maribor in Kocmurjevci izvrševati sklepe pokrajinskega odbora in svoje obveznosti preko pokrajinskega tajništva. In centralni odbor je kakor vsak drug odbor dolžan držati se sklepov. S svojim početjem pa mečete na njega tako luč, kakor da bi bil svoje odloke požrl. Dokler dokumentarno ne dokažete, da je to res, vas moramo smatrati za obrekovalce. — Kar se tiče »plačanega reporterja«, s čimer psujete našega poročevalca — imentno se vam podajajo te iz »Zarje« prepisane besede. Sorodne duše govorijo pač sorodno govorico. Ampak da bo stvar postala nekoliko bolj konkretna in zanimiva, bi bilo dobro, če bi navedli dohodke tistih, ki v Mariboru urejujejo »Volksštimo«, s točnimi številkami, da jih bomo v javnosti primerjali z dohodki našega poročevalca. To bo silno zanimivo. Razlika med našim »štregarstvom« in »štregarstvom« vaše vrste pa si bomo najlepše razložili, ko nam poleg dohodkov glavnega urednika »Volksštime« odkrijete, kakšna prilika ga je tako pretresla, da se je organiziral, ko je stal že dolgo časa ob strani in samo »Volksštimo« pisal. Da, gospod profesor...

iz stranke.

Kraj. politična organizacija v Spodnji Šiški. Odborova seja v torek 17. t. m. v »Zadružnem domu« točno ob 7. zvečer. Udeležba vseh odbornikov je dolžnost! — Predsednik.

iz strok. gibanja.

Društvo Savez žel. Jugosl. vabi na sestanek, kateri se bo vršil v sredo, 18. t. m. ob 7. zvečer v »Zadružnem domu«. bivša nemška šola v Spodnji Šiški. Radi važneag dnevnega reda, je udeležitev dolžnost vsakega posameznika!

Vestnik Svobode.

Seja osrednjega odbora »Svobode« bo v četrtek, 19. t. m. Radi važnega dnevnega reda naj se je vsi odborniki točno udeležite.

Premiera v operi. Danes v torek, dne 17. t. m. se vrši v opernem gledališču premiera Smetanove komične opere »Tajnost« za izven. Dozdaj so se od Smetanovih oper na slovenskem odru izvajale »Prodana nevesta«, »Poljub« in »Dabbor«. Muzikalno spada »Tajnost« med Smetanova najdovršenejša dela. Glavne vloge izvajajo ga. Thierry-Kavčnikova, gdč. Thalerjeva, gg. Kovač, Zathay, Zupan, Cvijić in Bratuž. Režijo vodi g. Debevec, dirigira g. Balatka. Nove dekoracije je naslikal g. Skružny. Začetek ob pol osmih. Vsebina je natisnjena na lepkih in v Gledališkem listu. Na razpolago je tudi posebna knjižica s celotnim besedilom. Vse to je na prodaj pri blagajni in biljeterjih.

Gospodarstvo.

Vrednost denarja. 1 dolar velja 65.50 Din, 1 lira 2.70 Din, 1 frank 4.71 Din, 1 češka krona 2.12 Din, 100 mark 2.20 Din, 100 avstrijskih kron pa 8 par. V Curihu velja naših 100 kron 2.30 švicarskih frankov.

Po svetu.

— **Velik napredek na Norveškem.** Kljub občirni depresiji, ki je zavlada po celi Evropi v industriji, je norveško združništvo v preteklem letu napredovalo zelo ekspanzivno in obseglo malo ne vse sloje konzumentov, kakor poroča narodni kooperativni kongres. Kooperacija se je zelo razširila tudi na denarne zavode, v katerih dobijo organizirani poljedelci potrebne obresti pod ugodnimi pogoji. Delavci po mestih so ustanovili svoje nakupovalne zadruge in konsumna društva, ki jih je sedaj v deželi nad 3,000 in je v njih včlanjenega polovica vsega prebivalstva v državi. Finančno poročilo norveških združnih zvez pokazuje lep dobiček, ki je bil deloma razdeljen med članstvo zadrug. Poleg hranilnic, posojilnic in bank, ki so jih ustanovili združničarji na Norveškem, imajo sedaj v narčtu tudi ustanovitev velike združne zavarovalnice, o kateri se lahko reče, da je bila že ustanovljena meseca januarja letos, samo s poslovanjem še ni pričela. Odprte bodo združne angencije po celi Norveški, ki bodo imele trgovsko zvezo samo z združnimi bankami. Združničarji na Norveškem so torej lastniki že svojih 71 tovarov, kjer izdelujejo svojo obutev, obleko, mesne izdelke itd.

— **Združništvo narašča na Kitajskem.** Kitajski obiskovalci Vseameriške kooperativne komisije v Clevelandu so izjavili, da je združno gibanje na Kitajskem prav v živahnem razvoju, čeprav je pričelo komaj pred par leti. Združništvo na Kitajskem se je najprej pričelo v Šangaju, kjer so pričeli s prvo zdruogo vseučilišniki, došli iz Amerike in od tam se je hitro razširilo v druga me-

sta. Posebno dobro se je okrepilo združništvo v Cantonu, kjer so se združile družine v skupinah po 1000 članov, ki si nabavljajo življenske potrebščine sami, po najnižji ceni. Napredni kitajski dijaki in delavci so se zedinili za ustanovitev združnega zdravništva po celem Kitajskem in njih gibanje napreduje z velikim uspehom.

Pravica štrajkanja v Rusiji.*

(Konec.)

III.

Strokovni vodja Rjasanov, ki imenuje prostovoljni vstop v kako strokovno organizacijo »kršitev temeljnega načela strokovnih organizacij«, je svojo reakcionarno naziranje o strokovnih organizacijah takole izrekel: »**Konstitucija sovjetov dopušča pravo štrajkanje. Povdariti pa moramo, da štrajka v delavski državi samo nezavedni delavci.**« (R. strokovna internacionala XV., str. 309.). V duhu tega naziranja, ki proglašča delavstvo »absolutno«, če dela po volji sovjetske birokracije, je treba razumeti navodila, ki so bila izdana v Rusiji v svrhu popolnega gospodarskega miru: »Strokovna organizacija lahko proglasi vsak štrajk za nezakonit, ki ni bil z njenim dovoljenjem začel; krivce lahko pozove s sredstvi strokovne organizacije na odgovor. Nobena strokovna organizacija (razen vseruskega strokovnega centralnega sveta) ne more napovedati v svojem okraju štrajka brez dovoljenja višje strokovne instance. Vsak štrajk v področju kakega okrajnega odbora vseruske strokovne zveze je nezakonit, če ga nista odobrila okrajni odbor vseruske strokovne zveze in osrednje načelstvo dotične organizacije. Osrednje načelstvo lahko štrajk napove in obvesti okrajni odbor vseruske strokovne organizacije. Če med obema ni soglasja, odloča vseruski centralni svet strokovnih organizacij.

Razsodba osrednjega načelstva kake strokovne organizacije glede napovedi ali svršetka štrajka je obvezna. Vsako podružnico, ki se ne pokori, je mogoče razpustiti.

Osrednje načelstvo strokovne organizacije bo objavilo predpise glede napovedi, izvedbe in ustavitve štrajka. Centralni svet ruskih strokovnih organizacij mora te predpise odobriti.

Pri prvem znamenju kakega spora odpošlje v podjetje načelstvo strokovnih organizacij svojega zastopnika. Ta se pouči o vzrokih nezadovoljstva; nato določi, katere zahteve morajo biti sprejete in jih zastopa pri vodstvu podjetja.

Če je ta korak brezuspešen, spiše zastopnik strokovne organizacije zapisnik in izjavi, da obstoja spor. Nato predlaga v imenu organizacije delavstvu, da mirno

načeljuje z delom in jim naznanj sporna vprašanja; sporna in nesporna vprašanja obravnava nato poravnalna komora.

Te določbe so novejšega datuma in temeljijo na naredbi od 2. januarja 1922 in na resoluciji generalnega sveta strokovnih organizacij od 19. februarja 1922.

Taki so torej načini, po katerih zastopajo gospodarske zahteve delavstva »revolucionarni« strokovničarji. Ti kričači in pisači direktnega nastopa, ki tako radi ščujejo delavstvo od štrajka na štrajk, ki bi napovedali najraje vsakih par tednov generalni štrajk, ti veliki strategji, ki bi pri vsakem sporu poklicali na plan celokupno delavstvo dežele, ki se ne morejo nikdar dovolj pritoževati o pomanjkljivi solidarnosti amsterdamske strokovne internacionale pri mednarodni podpori kakega štrajka — ta tropa demagogov, ki jo reprezentira tako imenovana rdeča strokovna internacionala, je v svojih predpisih o ureditvi delovnih sporov izborno izrazila svoje krotko gospodarsko naziranje. V Rusiji ni potrebna prepoved štrajka. Mišljenje strokovne birokracije jamči, da se bo izognila razrednemu boju tudi po zopetni uvedbi kapitalističnih načel v vodstvu obratov.

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSSJ).

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Proda se levoročni stroj

(linksarmig)

z vso čevljarsko opravo. Ponudbe na upravo lista pod št. 120.

! Novosti!

Za damske plašče

v veliki izbiri.

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

Pletene jopice,

rokavice, nogavice,
najceneje pri:

A. ŠINKOVIC nasl.
K. SOSS,
Ljubljana, Mestni trg 19.

Sube gobe in kumno

kupuje

SEVER & KOMP., LJUBLJANA,

Wolfova ulica 12.

Tovarna
JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Maribor

Gosposka ul. 38

Novomesto

Glavni trg

Kočevje

št. 39.

Barva vsakovrstno -- blago.

Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Podružnice:

25 CELJE 25

Marija Baumgartner.

Velika zaloga vsakovrstnega novega pohištva domačega in tujega izdelka. Divani, madraci, pernice, odeje.

Kompletna oprema za novoročence. **25.** Samo v Gosposki ulici. **25.** Zmerne cene! Delo solidno!